

POETS'CORNER

D. SAM ABRAMS

Sagarra, des d'ara

A viat farà un mes del multitudinari "homenatge institucional i popular" a Josep Maria de Sagarra al Palau de la Música Catalana, presidit per Artur Mas. La badada del director de la Institució de les Lletres Catalanes d'oblidar el cinquantenari de Sagarra era grossa i la capacitat de resposta de la conselleria de Cultura va ser àgil i contundent. Amb l'anterior govern, el mateix director també havia badat a l'hora de recordar el mig segle de la mort de Carles Riba, però la reparació va ser més aviat minsa.

Sincerament, espero que tot no quedi en un desplegament de mitjans per impressionar el personal. Una intervenció llampec per complaure, sobretot, el fill del poeta, que sempre està a punt per fuetejar els irresponsables.

Sagarra, no cal dir-ho, es mereix molt més, però ja se sap que aquest país, amb la seva dèria d'estar sempre al dia, té un problema greu a l'hora de transmetre correctament

el seu patrimoni literari. I costa molt que s'entengui el concepte de patrimoni intangible, aplicat a l'obra d'un escriptor. Les reaccions davant el gran homenatge a Sagarra han estat variades. Els mitjans han deixat caure Sagarra com una patata calenta. Algunes persones han llançat coets indiscriminats al cel. Altres han remugat que l'autor no s'ho mereixia. Altres es dediquen a les comparacions odioses de veure que els 25 anys de Foix han estat menys lluïts. Tan difícil és saber que 50 és un xifra superior a 25? I altres, els despenjats i indiferents, et diuen que això de Sagarra no va amb ells.

Tot indica el que ja sabem: Sagarra és lluny de suscitar unanimitat i, encara que la situació hagi millorat una mica, el seu lloc al cànon de la literatura catalana moderna és molt inestable. L'homenatge del 23 de gener no ha de ser un bàlsam per a males consciències, sinó un punt de partida per a una sèrie d'actuacions per posar fi a la situació d'ara.

Les reaccions davant el gran homenatge a Josep Maria de Sagarra han estat ben variades

Per començar, s'ha de reprendre immediatament l'edició de les obres completes de Sagarra a Tres i Quatre –n'annuncien un nou volum–. Al mateix temps, s'han de produir més iniciatives com les edicions a Labutxaca per divulgar millor l'obra. En aquest sentit, caldria reeditar de seguida l'extraordinària *Antologia poètica*, de Josep Palau i Fabre, publicada el 1983. El pròleg i la tria no tenen preu! S'ha de seguir el camí marcat per Josep Miquel Sobrer amb el seu ambiciós assaig monogràfic *La poesia dramàtica de Josep M. de Sagarra*, apareguda fa relativament poc.

Josep Maria de Sagarra està infraestudiat pels crítics, estudiosos i acadèmics. Necessitem estudis importants que trenquin d'una vegada tots els tòpics i prejudicis de caràcter social, polític i cultural. I, sobretot, cal una bona biografia crítica de Sagarra, que deixi de banda l'hagiografia ultradefensiva i ens expliqui el personatge en tota la seva esplendor i misèria. *

"Sagarra està infraestudiat pels crítics, estudiosos i acadèmics. Necessitem estudis importants que trenquin d'una vegada tots els tòpics i prejudicis de caràcter social, polític i cultural. I, sobretot, cal una bona biografia crítica de Sagarra"

MESTALLQUEVIANDA

LLUÍS LLORT

Divertir-se amb el col·leccionisme... onomàstic

No penso que el nom faci la cosa, però sí que pot influir-hi força. Tot té el seu nom, absolutament tot, encara que desconeguem un percentatge altíssim d'aquests noms. Per exemple, quan tenim mal d'oida i ens posem unes gotes, és habitual tapar el forat amb una boleta de cotó fluix. Aquesta boleta en català es diu *tampó*, fàcil de relacionar amb altres tamps d'ús higiènic, però en castellà té un nom tan sorprenent com *torunda*. Qui es podia imaginar que una boleta de cotó amb la funció de preservar l'interior d'una orella es pogués anomenar amb una paraula de regust... africà? Però no us vull parlar de noms comuns, sinó de noms de persona.

Josep M. Albaigès, president de la Societat d'Onomàstica, és una d'aquelles persones que podríem definir de malalt pels noms, dit amb tot el respecte. El 1980 ja va publicar un *Diccionari de noms de persones* (Edicions 62). Ara ens presenta *Els secrets dels noms catalans. Origen, significat, història, anècdotes i*

curiositats, publicat per L'Arca. És un nou diccionari de noms de persona, però en aquest cas amb la intenció de reivindicar els més genuïnament catalans. Després d'una brevíssima i aclaridora història de l'onomàstica –en què Albaigès fa recomanacions a l'hora de triar noms per als fills–, comença la llista amb Aaró i la clou amb Zulema. Unes entrades amb l'origen, el significat i personatges famosos que l'han dut.

Només he tingut un fill i admeto que m'hauria agradat tenir-ne més, bàsicament, per poder posar noms. Resulta, però, que el nom del meu fill (Jou) és ben català i no consta en aquest llibre, que passa de Josep/Josepa a Jovita. Em penso que tampoc vol ser un diccionari exhaustiu, si bé afegeix uns annexos interessants, amb noms històrics (dividits per regnes), la llista dels noms més comuns a Barcelona els darrers anys –guanyen Marc (3,22%) i Martina (2,63%)–, un altre annex amb noms en les diferents llengües de l'Estat espanyol (incloent el caló, el guanxe i el bable) i tanca el

Els nadons poden reaccionar davant un nom lleig

llibre la secció de noms per a bessons i la de curiositats. Aquí és on es veu que Albaigès sempre té l'antena posada, perquè són noms i cognoms divertits per ells mateixos (José Luis Mier Daza, J.M. Monje Vicioso, Ramona Ponte Alegre o un d'adequat en època de corrupcions diverses: Perfecto Juez Ladrón) o en relació amb la professió (una infermera de cognom Auxili, un paleta que es diu X. Tàpies Tortes, una agent immobiliària que es diu Àngela Mas i Casas, o el jardiner encarregat del manteniment de la gespa del Camp Nou, Josep Anton Campprecció... sobretot quan guanyen) i tots rigorosament documentats, caçats a la ràdio, la televisió, revistes... Un final que, per acumulació, acaba fent riure i demostra que això dels noms pot ser ben divertit. *